A°. 1848.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Zaturdag* en *Zondag*, is *f* 5 in de drie maanden.

WOENSDAG 15 MAART.

De prijs der Advertentiën is, van één tot *vijf* regels, *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Eene les uit Duitschland.

Zeer opmerkelijk is de invloed, welken de laatste gebeurtenissen in Frankrijk op de naburige landen gehad hebben. Aan de eene zijde hebben zij zeer levendig het gevoel van nationaliteit gewekt; aan de andere zijde hebben zij met kracht er op doen aandringen, dat men eindelijk het volk voor mondig verklaren en niet langer van het bestuur zijner eigene aangelegenheden terughouden zou.

Vooral Duitschland geeft ons een schoon en navolgenswaardig voorbeeld. In de verschillende deelen, uit welke dat land bestaat, verheffen zich duizende stemmen, welke in ernstige maar achtingwekkende woorden de behoeften en wenschen des volks ter kennisse van de regeringen brengen. In Pruissen, Baden, Wurtemberg, Hanover, het Groothertogdom en het Keurvorstendom Hessen, Nassau, overal verzekert men de regering, dat men op de bevolking kan rekenen, mits men deze in het genot stelle van de haar toekomende regten. Duitschland wil Duitschland blijven; het wil elke vreemde inmenging met alle krachten van zich weren; maar daartoe is het noodig, dat regering en volk de handen ineén sla. Zulk een verbond is onmogelijk, zoo lang de burgerij de regeringen ziet handelen, niet alsof deze voor haar, maar als of zij voor de regering bestond. Wanneer men in het oogenblik des gevaars op het volk wil rekenen, dan moet men zorgen, dat het werkelijk vrees moet koesteren iets te verliezen, waaraan het gehecht is. Eene burgerij, welke voor hare instellingen afkeer gevoelt of onverschillig is, kan zich niet genegen gevoelen tot bescherming van deze op te treden. Alleen dan waagt men gaarne goed en leven, wanneer men liefde heeft voor hetgeen men bezit, vreest dit te zullen verliezen.

De Belgische regering heeft dit het best van allen ingezien. In het bezit eener constitutie, bij welke aan het volk veel ruimer invloed op de regeling zijner belangen dan ergens elders ingeruimd is, had België bij eene verandering van zaken reeds vóór de laatste gebeurtenissen meer te verliezen dan te winnen. Dit is nog sterker geworden, sedert een verstandig ministerie uit die omstandigheden aanleiding genomen heeft, om door de verlaging van den census aan de bevolking eenen nog uitgebreideren invloed op hare aangelegenheden te schenken. De regering geniet thans de voordeelen dier wijze staatkunde. Hoewel aan Frankrijk grenzende, heerscht er rust en wenscht men niets dan zijne verworvene vrijheid en nationaliteit te bewaren.

Ook in Duitschland hebben de regeringen de behoeften des oogenbliks niet geheel miskend. De bondsvergadering heeft het voorbeeld gegeven in het schenken van vrijheid aan de drukpers. De Badensche en Wurtembergsche regeringen hebben dat voorbeeld gevolgd en aan hare volken tot heden vruchteloos gedane eischen ingewilligd. Zij hebben begrepen, dat het niet paste van het volk aansluiting te vragen, tenzij men het redenen gaf om zich aan te sluiten. Niet het volk moet de regering naderen, maar deze het volk; want niet in haar belang, maar in dat des volks is haar de magt gegeven.

Bijna overal in Duitschland worden petitiën geteekend en met duizende handteekeningen voorzien, ten einde geene regering zich onkundig kunne noemen van hetgeen men begeert en behoeft. Het voorbeeld verdient overal aanprijzing, waar men uit kleingeestige bekrompenheid, uit eigenbaat of dwaze vrees het volk van de volle uitoefening zijner regten terughoudt.

Zoo ergens, ware het thans hier de tijd, dat men zich tot koning en Staten-Generaal behoorde te wenden, om, even als in Duitschland, te verklaren, dat niets ons liever is dan een onafhankelijk en zelfstandig bestaan, maar dat die onafhankelijkheid en zelfstandigheid door de liefde der ingezetenen voor hunne instellingen beter beschermd wordt dan door legers en vestingen; dat zulk eene liefde alleen daar kan bestaan, waar men aan het volk zelf, tot rijpheid gekomen, onmiddellijken invloed op de regeling zijner zaken geeft, maar nimmer, waar men het voortdurend als een onmondige onder voogdij houdt.

Thans vooral kan geene geringe verandering in onze inrigting voldoen; de hervorming moet eene volledige, eene diep ingrijpende zijn; zonder dat voedt men de ontevredenheid, in plaats van die weg te nemen. Regtstreeksche verkiezingen, zoo voor de gemeentelijke, als algemeene vertegenwoordiging, de opheffing der koloniale autokratie, beter geregelde ministeriële verantwoordelijkheid, zijn slechts enkele hoofdpunten eener hervorming, welke alleen in staat kan zijn aan de dynastie duurzaamheid, aan de regering invloed en kracht, aan het land orde en welvaart te verzekeren. Men vergete het niet, dat de dynastie van Orleans viel, dewijl zij eene hervorming, die noodig was, terughield. En hier is zij zoo veel te noodiger, als de gebreken bij ons niet enkel in de toepassing, maar ook in de beginselen zelven liggen.

Zou het der Nederlandsche natie niet tot schande strekken, zou het voor haar niet eens eene bron van grievend zelfverwijt kunnen worden, wanneer zij hare broeders, de Duitschers, welke zij waande vooruit te zijn, als één man voor het verkrijgen van een ruimer deel in de regeling hunner belangen zag optreden en zich zelve tevreden liet stellen met eene halve, onvoldoende verbetering van enkele bepalingen eener versletene grondwet, in welke niemand meer een volkomen en diep vertrouwen heeft? Zal de Nederlander op het eigen oogenblik, dat de Duitsche regeringen aan hare volken vrijheid van drukpers schenken, zich dat kostbaarste kleinood van eenen vrijen staat, zonder luide daartegen zijne stem te verheffen, laten ontrukken? Hij verdiende zijn lot en de verachting van Europa, indien hij aldus handelde.

Thans, zoo ooit, is het de oogenblik, dat men op de vervulling van de wenschen der natie met alle kracht moet aandringen, alle wettige middelen moet aanwenden, welke daartoe kunnen strekken. Alles wat ons omringt, alles wat in de laatste maanden is voorgevallen, is waarschuwend voor regeringen, die hare taak niet begrijpen, en voor bevolkingen, die voor hare regten niet weten te waken!

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, *10 maart.* De zwart-rood- en goudkleur wordt thans hier, alsmede in vele andere steden van Duitschland, door de burgers en soldaten gedragen. Naar men verneemt, geeft alsnu mede de Duitsche Bondsdag in zijne bijeenkomst van gisteren, diezelfde kleuren, tot heden als oproerig beschouwd en verboden, als de bondgenootschappelijke kleuren, en de dubbele rijks-adelaar als bondswapen, aangenomen.

Breslau, *9 maart.* Men leest in de *Breslausche Zeitung:*

Wij hebben tot nu toe geenerlei acht geslagen op het reeds sints eenigen tijd verspreide gerucht van den dood van den keizer van Rusland. Doch heden wordt dit gerucht zoo stellig verzekerd en ten gevolge daarvan de bijna voorbeeldelooze daling der Russische effecten verklaard dat wij meenen er ten minste eenige melding van te moeten maken. — De *Schlesische Zeitung* meldt dat men uit Warschau schrijft, dat de Poolsche schuldbrieven plotseling van 82 op 62 percent zijn gevallen.

Berlijn, *10 maart.* Gisteren is door Z. M. uitgevaardigd een besluit betreffende de drukpersvrijheid. Uit dit koninklijk decreet blijkt, dat Z. M. er op bedacht schijnt, het verleenen dier vrijheid *ad calendas Graecas* te verschuiven.

De koning verklaart, dat ofschoon de Duitsche bonds-vergadering bij besluit van den 3den dezer aan alle bondstaten veroorloofd heeft, onder zekere garantiën de drukpersvrijheid toe te staan, hij echter beter oordeelt eene gemeenschappelijk Duitsche wetsbepaling deswege af te wachten, waartoe hij belooft de noodige voorstellen aan de bondsvergadering te zullen doen. Mogt deze poging moeijelijkheden ontmoeten, dan zou hij maatregelen kunnen nemen eene voorloopige op drukpersvrijheid gegronde wet in te voeren.

Keulen, *11 maart.* De aftreding van den prins *von Metternich* wordt op nieuw door de *Leipz. Zeitung* medegedeeld.

ENGELAND.

Londen, *11 maart.* Ll. woensdag kwam eene aanzienlijke menigte weder vroeg in den morgen op Trafalgar Square bijeen, doch zij vergenoegden zich, met onder het breken van eenige glazen, naar Stepney Green te gaan, waar eene *meeting* gehouden werd, en verscheidene chartisten-sprekers het woord voerden; een zware regenbui deed echter de vergaderde hoorders uiteengaan; een gedeelte daarvan besloot met stokken en steenen voorzien de *City* te doortrekken, wierp bij verscheidene winkels de glazen in, doch werd bij *Ludgate-Hill* door politie-agenten uiteengedreven. Verscheidene personen zijn gevangen genomen, zoodat te middernacht alles in de hoofdstad rustig was. Eergisteren hebben ook meer dan 500 der aanzienlijkste inwoners van de wijk van St. James Westminster zich als constabels doen inschrijven, ten einde de overheden hulp te verleenen om de orde te herstellen.

— Als een bewijs hoe weinig sympathie de oproermakers bij de massa des volks vinden, vermeld men, dat eergisteren 2000 kolendragers eene deputatie naar den minister van Binnenlandsche Zaken hebben gezonden, ten einde hunne diensten aan te bieden als een bijzondere magt tot bewaring der openbare rust.

— Ernstige onlusten hebben ll. woensdag en donderdag te Manchester plaats gehad. Ten gevolge eener *meeting*, vormden zich zamenscholingen, terwijl benden de stad doorkruisten, glazen brekende en oproerige kreten uitende. Voor het werkhuis gekomen hebben de oproerlingen, welke tot de geringste klassen behoorden, de vrijlating van alle gevangenen gevraagd. Aan de politie-agenten gelukte het evenwel de menigte uiteen te drijven en verscheidene der onruststokers gevangen te nemen. Den 9den dezer maakten de onruststokers zich van een molen in de nabijheid der stad meester, doorkruisten de straten en rigtten zoo vele verwoestingen aan, dat zij met een aantal politie-agenten slaags raakten welke hen spoedig uiteendreven. Alle winkels werden nu gesloten, doch den geheelen avond werden er de glazen ingeworpen en gazlantaarns gebroken.

Denzelfden avond hebben de oproerlingen te Manchester het politie-station op Oldham-road aangevallen, de uitstallingen in Smithfield opgebroken en zich met de stukken gewapend. In den namiddag hadden reeds vele botsingen tusschen de politie en het volk plaats gehad. De militairen stonden onder de wapenen, en de mayor was met het geheele stedelijk bestuur voortdurend op het stadhuis aanwezig. De nacht ging rustig voorbij en de stad was den volgende morgen kalm.

— Gisteren ontving men te Glasgow berigt, dat de mijnwerkers der districten Glasgow, Ardrie en Holytown, ten getale van 15,000 of 20,000 personen, hun werk gestaakt en hooger arbeidsloon gevorderd hadden, alsmede dat zij naar de stad Glasgow zouden oprukken; men begrijpt niet welk doel zij met dezen stap konden hebben, dewijl de grieven, waarover zij zich beklagen, louter eene quaestie van arbeidsloon tusschen hen en hunne meesters is. Overigens zijn te Glasgow zulke strenge militaire maatregelen genomen, dat men niet denkt dat de mijnwerkers een dollen stap zullen wagen.

Vele gearresteerden zijn reeds aan een voorloopig verhoor onderworpen, en men spreekt er van eene speciale commissie tot het vonnis vellen in de zaken der opstandelingen, aan te stellen. Eene proclamatie is uitgevaardigd, waarbij eene belooning van £ 100 wordt uitgeloofd aan den aanbrenger van een of anderen der belhamels van den opstand.

Den 9den zijn te Glasgow twee mannen gevangen genomen, die de belhamels der oproerlingen moeten zijn. De werklieden aldaar hebben besloten hoogere arbeidsloonen te vragen, en bij weigering hun werk te staken.

De orde is te Glasgow geheel hersteld, en men gaat dagelijks voort met het aanstellen van nieuwe politie-beambten. De werkzaamheden, die in den aanvang der week gestaakt waren, zijn weder hervat en de aangebragte beschadigingen hersteld.

Reeds meer dan 200 personen zijn ten gevolge der onlusten te Glasgow gevangen genomen.

Te Edinburg is thans alles weder rustig; in den nacht van woensdag op donderdag heerschte er veel beweging in de straten; lantaarns werden gebroken, glazen ingeslagen enz.; maar de genomene militaire maatregelen bedwongen verdere ongeregeldheden. Eens of tweemaal had men de kreet: *leve de republick!* gehoord. De Chartisten hebben in den laatsten tijd hier verscheidene vergaderingen gehouden.

— Te Liverpool zijn verscheiden gegoede ingezetenen voor den lord-mayor als speciale constabels beëedigd geworden, om werkzaam te zijn, wanneer de rust der stad gestoord mogt worden.

FRANKRIJK.

Parijs, *11 maart.* De prins *van Joinville* en zijn broeder hebben als eenvoudige burgers, ieder een brief geschreven aan den minister, tot wiens departement de militaire rang van ieder hunner behoort. Zij leggen daarbij hunnen graad neder en verklaren, dat hun leven en hun degen steeds ten dienste van Frankrijk zullen staan, indien dit land dezelve ooit mogt noodig hebben.

— Wat den algemeenen toestand der finantiën betreft, meent de minister, dat dezelve niet verontrustend is. Frankrijk's schuld bedraagt 5 milliards, die van Engeland 20 milliards; nog eenige jaren republikeinsche regering, zegt de minister, en het krediet van Frankrijk zal zijns gelijke niet hebben. Volgens den minister heeft de republiek Frankrijk van een bankroet gered.

— Het gouvernement heeft eene instructie bevolen aangaande de in-vrijheid-stelling van de heeren *d'Ecquevilley*, *de Beauvallon*, *Outrebon* en verscheidene anderen.

— De graaf *van Parijs*, onder het regentschap der hertogin *van Orleans* heeft in Frankrijk eene vrij groote partij, welke zich echter zeer stil houdt en weinig mannen in haar midden telt, die haar met de noodige kracht weten voor te staan. Overigens is het grootste gedeelte der legitimisten zelve, om het zoo te noemen, beschaamd, over de middelmatigheid van hunnen *Hendrik V*. De verkiezingen te Parijs zullen zonder twijfel republikeinsch zijn; wat de provinciën betreft, van deze is men nog niet zeker.

De prins *van Joinville* is zeer bemind, maar heeft echter geene partij op zijne hand van eenig belang. Aanhangers van *Bonaparte* zijn er geene of bijna geene.

De heer *Pagnerre*, secretaris-generaal van het provisioneel gouvernement, is tot directeur van het nationaal bureau van disconto benoemd. De heer *Pagnerre* heeft deze functiën slechts aangenomen onder bepaling, dat hij ze gratis zou waarnemen.

— Het financiële manifest, op gisteren door den heer *Garnier Pagès* bekend gemaakt, heeft eenen goeden indruk niet alleen ter beurze, maar ook bij de geheele bevolking van Parijs te weeg gebragt. Door met openhartigheid het volle gewigt van den financiëlen toestand te doen uitkomen en tevens aan de verspillingen der vroegere regering haar geregt aandeel in de verantwoordelijkheid te geven, heeft het manifest duidelijk aan de welgezinden doen blijken, dat de vervallen regering Frankrijk tot een onvermijdelijk bankroet voerde, een bankroet, dat gewis te vermijden zal zijn, indien de republiek de noodige kracht heeft, niet in de misbruiken te vervallen, die eene *conditio sine qua non* waren geworden van het bestaan van het vertegenwoordigend stelsel, ontaard en vervalscht door de praktijken van het vervallen bewind.

Reeds maken zich verscheidene kapitalisten gereed tot den aankoop van de goederen der civiele lijst; de speculatie is bijna uitsluitend daarop gerigt, hetgeen tot gevolg zal hebben, den prijs der onroerende goederen over het geheel op te drijven, want een ieder weet, dat er geen gebrek aan geld, maar alleen aan vertrouwen is.

Een zeer invloedrijk lid van het bewind, aan wien men de in-vrijheid-stelling van den heer *Teste* verzocht had, heeft geweigerd en geantwoord, dat indien er een veroordeelde in de gevangenis moest blijven, het voorzeker hij moest zijn, wiens proces als het ware het begin geweest is van eene reeks van schandalen, welke de regering in minachting hadden gebragt en het de liefde bij de middelklassen had doen verbeuren.

— Een committé voor de nationale vergadering heeft gisteren zijne eerste zitting gehouden, een groot aantal van de voornaamste leden der voormalige Kamers, van den handel en van de nijverheid bevonden zich aldaar vereenigd. De hoofdredacteur van het dagblad *l'Assemblée Nationale* heeft het doel der bijeenkomst ontvouwd. Al de mannen, zeide hij, die hun land liefhebben, moeten tijdelijk hunne gevoelens van smart of begeerte opofferen, hetzelfde beginsel belijden en zich rangschikken onder dezelfde banier, die van de souvereiniteit der natie.

Een der leden verlangde, dat de vergadering voor alles begon met de verklaring, dat zij republikeinsch gezind was, ten einde elke verkeerde uitlegging te voorkomen en eene openlijke hulde te bewijzen aan het volvoerde en voortaan niet meer te veranderen feit. Een oud afgevaardigde stelde in eene schitterende improvisatie als grondbeginsel op den voorgrond, dat het Voorloopig Bewind niet reeds te voren den wil van de constitutionele vergadering konde dwingen; dat deze alleen de magt had, om te beslissen, welke de regeringsvorm van Frankrijk zoude zijn; dat het bij gevolg onvoorzigtig zoude zijn, reeds nu het voorstel tot het afleggen eener politieke geloofsbelijdenis, van welken aard ook, aan te nemen. De vergadering schijnt ook dit gevoelen omhelsd te hebben, en heeft zich vervolgens bij uitsluiting bezig gehouden met de aanstaande verkiezingen. Zondag zal er eene tweede bijeenkomst plaats hebben.

— De gedelegeerden bij de commissie voor de werklieden hebben gisteren op het Luxemburg eene bijeenkomst gehouden, onder het voorzitterschap van den heer *Louis Blanc*. Er waren meer dan 400 gedelegeerden aanwezig, onder welke men verscheidene vrouwen, tot de arbeidende klasse behoorende, opmerkte, welke voorzeker heen gezonden waren van wege die bedrijven, waarin slechts vrouwen werkzaam zijn. Na eene zeer uitvoerige openingsrede ging men over tot de regeling der werkzaamheden. Er zullen twee soorten van vergadering plaats hebben: 1o. algemeene vergaderingen, die de commissie zal bijeenroepen telkens, wanneer men de eene of andere vraag behoorlijk zal onderzocht hebben, en wanneer men in staat is een maatregel vast te stellen, wiens bepalingen aan de beraadslaging en aan de goedkeuring van al de gedelegeerden gezamenlijk zullen onderworpen worden; 2o. de ondergeschikte vergaderingen, die zullen bestaan uit de leden der commissie, geassisteerd door een vast committé van 10 leden, die gekozen zullen worden uit gedelegeerden. Wat voorts het onderzoek aangaat over zaken, die slechts op eenen specialen arbeid betrekking hebben, zal dit het onderwerp zijn van bijzondere conferentiën tusschen de leden der commissie en drie gedelegeerden, als vertegenwoordigers van het ambacht. Na eene korte beraadslaging over de wijze, waarop het committé der 10 gedelegeerden zal benoemd worden, heeft de vergadering met eenparige stemmen beslist, dat men

de benoeming van het lot zoude laten afhangen. De deurwaarders hebben daarop een der urnen genomen, waarmede vroeger de stemmingen bij de Pairs geschiedden, en hebben hiermede de stemmingen opgenomen. Elk der aanwezigen wierp daarin zijn stembriefje, dat, zoo als men opmerkte, eigenhandig geschreven wordt. Aldus heeft men de commissie van 10 leden opgemaakt.

— De *Moniteur* bevat een zeer belangrijk rapport van den heer *Garnier-Pagès*, minister van Financiën, ten opzigte van de financiële gesteldheid der republiek.

Op 1o. januari 1841, bedroeg het kapitaal der nationale schuld, na aftrek van de renten tot de amortisatie-kas behoorende: . .	fr. 4267,315,402.00
Op 1o. januari 1848 bedroeg zij:	» 5179,644,730.00
Dus heeft de laatste administratie in zeven jaren tijds, de schuld vermeerderd, met: . .	» 912,329.328.00
De begrootingen groeiden in dezelfde mate aan als de schuld. Die van 1829 tot 1830 bedroeg	» 1014,914,000.00
De som der kredieten ter beschikking van het gevallen gouvernement gesteld voor de dienst van 1847 bedraagt	» 1712,979,639.62
Van 1840 tot 1847 hebben de uitgaven de inkomsten overtroffen met eene som van	» 604,525,000.00
De openbare werken hebben het krediet gebragt op	» 1081,000,000.00
Af te trekken de sommen gerembourseerd door de vennootschappen	» 242,000,000.00
Rest	fr. 839,000,000.00.

Van deze som zijn 435 millioenen verbruikt op de inkomsten van de vlottende schuld en 404 millioenen moeten nog gekweten worden van nu af tot op de voleindiging der werken.

In het begin van 1831 bereikte de vlottende schuld een cijfer van ongeveer 250,000,000 franken: den 26sten februari ll. ging zij 670,000,000 te boven. Daarenboven was nog verschuldigd voor de renten aan de spaarbanken behoorende 202 millioenen; totaal 872 millioenen.

Van 12 april 1847 tot 26 februari 1848, is het cijfer van de bons der schatkist van 86 tot 329 millioen gestegen. De stortingen van de leeningen, den 10den november 1847 gesloten, hebben bedragen 82 millioen.

Van de 355 millioen behoorende aan de spaarbanken, had de schatkist niet meer dan een zestig millioenen in rekening courant.

Binnenlandsche berigten.

Amsterdam, 13 *maart.* Wij vernemen, dat op heden middag, tusschen 12 en 1 ure, ongeveer 1500 miliciens met extra-treinen van den Rijn-spoorweg zijn vertrokken, ten einde naar hunne respective corpsen te worden vervoerd.

's Gravenhage, 13 *maart.* Heden is voor de arrondissements-regtbank alhier, Kamer van Strafzaken, behandeld de zaak van den heer *A. van Bevervoorde*, verantwoordelijk uitgever van het weekblad *de Burger*, beklaagd van laster jegens den minister *van Hall*, gepleegd in een artikel, voorkomende in no. 26 van genoemd weekblad, van 29 december ll., door aan dien minister ten laste te leggen, dat hij der natie het barengeld heeft afhandig gemaakt en haar in de plaats daar voor papier zonder waarde heeft opgedrongen en het volk onbeschaamd had bedrogen en verraden.

De heer substituut-officier jhr. mr. *de Brauw* heeft de aanklagte volgehouden en, na eene ontwikkeling van het regt, bij artikel 225 der grondwet verzekerd, om, zonder voorafgaand verlof, zijne gedachten door middel der drukpers bekend te maken, zonder daarbij de regten van derden te mogen beleedigen, trachten aan te toonen, dat de beklaagde door het geïncrimineerde artikel, waarvoor hij zich verantwoordelijk stelde, genoemd regt was te buiten gegaan; dat dit met een kwade bedoeling is geschied, namelijk om den beleedigden ambtenaar te grieven, te honen en te smaden, door aan dezen daden ten laste te leggen, die, zoo zij waar mogten zijn of door authentieke acten te bewijzen, den bedoelden ambtenaar aan den haat en de verachting zijner medeburgers of wel aan strafvervolging zouden blootstellen. Hij requireerde op dien grond tot schuldigverklaring van den beklaagde aan het wanbedrijf van laster; en veroordeeling ter dier zake tot eene gevangenisstraf van zes maanden, boete van *f* 1000, ontzetting der regten, in artikel 42 van de *Code Pénal* omschreven, gedurende tien jaren en in de kosten van het proces.

De heer *van Bevervoorde* heeft zelf zijne verdediging voorgedragen en trachten te betoogen, dat de feiten, in het beklaagde artikel opgegeven, waarheid en niets dan waarheid behelzen en ook konden en mogten vermeld worden; dat de bedoeling en de strekking van dit artikel, dat hij beklaagde niet zelf had geschreven, maar waarvoor hij zich verantwoordelijk stelde, slechts was eene kritiek der regeringsdaden van den minister *van Hall*; dat de gebezigde uitdrukkingen ofschoon hard zijnde, echter niet lasterlijk waren, dat het onmogelijk was, de feiten, aan dien minister toegeschreven, door middel van een regterlijk bewijs of authentieke stukken te staven, maar dat zij van algemeene bekendheid waren; en eindelijk, dat het artikel niet viel in de termen der Strafwet.

De uitspraak in deze zaak is bepaald op heden over acht dagen.

Maastricht, 13 *maart.* Het garnizoen dezer vesting zal door het opkomen van de miliciens met ruim 2500 man versterkt worden; men wil ook, dat er eene batterij infanterie en eene kompagnie mineurs en sappeurs uit Venlo en Nijmegen naar alhier zullen worden overgeplaatst, en dat de garnizoens-verandering, die in mei moest plaats hebben, is afgezegd.

Regtswezen.

Arrondissements-regtbank te Gorinchem.

Raadkamer.

Zitting van 2 October 1847.

PRESIDENT, mr. P. L. BEGRAM VAN JAARSVELD.

Bevelschrift tot in-vrijheid-stelling. — Onwettige gevangenhouding.

De regtbank enz.,

Gehoord het verslag van de regters mrs. A. DER MOEIJEN LEEMANS en J. W. SCHUURMAN, die, naar aanleiding van artikel 421 van het Wetboek van Strafvordering, als commissarissen de gevangenis in de Boerenstraat te Gorinchem, genaamd *de Gevangenpoort*, hebben bezigtigd, houdende, dat aldaar door hen als gevangen is aangetroffen de persoon van J. W., oud 63 jaren, geboren te Loffelt, die, blijkens het register, voor het huis van bewaring bestemd, op den 8sten mei ll. in hetzelve huis was ingebragt op bevel van den officier van justitie, zonder dat dit bevel in het voormeld register is ingeschreven; zijnde deze persoon op den 17den april ll., bij vonnis dezer regtbank, veroordeeld tot eene correctionele gevangenzetting van veertien dagen, ten einde daarna te worden overgebragt over de grenzen van dit rijk;

Overwegende, dat geen bevel door deze Regtbank is uitgevaardigd, waarbij de verdere gevangenhouding van voornoemden persoon is gewettigd; dat de officier van justitie tot het uitvaardigen van zoodanig bevel is onbevoegd en dat daarenboven het bevel in de registers niet is ingeschreven;

O., dat uit al het bovenstaande voortvloeit, dat het in hechtenis houden van den gemelden persoon gedurende bijna vijf maanden is onwettig en dat zoodanige onwettige gevangenhouding niet langer mag voortduren;

Gezien artikelen 4 en 166 der grondwet, benevens artikelen 418 en 421 Strafvordering;

Beveelt, dat de persoon L. W. onverwijld zal worden in vrijheid gesteld; en zal afschrift dezes worden uitgereikt aan den officier van justitie en aan den cipier van voorzegd gevangenhuis.

Op last van den heer officier werd de genoemde persoon in vrijheid gesteld.

Maar zal het nu daarbij blijven?

Wij kunnen dit niet verwachten. Als de wetten op eene zoo ergerlijke wijze straffeloos kunnen worden overtreden; als de ingezetenen op eene zoodanige wijze GEDURENDE VIJF MAANDEN (en waarom geen vijf jaren?) van hunne vrijheid kunnen beroofd worden, waartoe dienen dan de wetten.

Wij verwachten, dat een gestreng regterlijk onderzoek omtrent dit misdrijf zal worden ondernomen, en dat hij, die van deze willekeurige en onwettige gevangenhouding de schuldige oorzaak mogt worden bevonden te zijn, de straf der wet niet zal ontgaan.

Wij willen gelooven, dat hier meer moet worden gedacht aan een onwillekeurig verzuim, dan aan een opzettelijken aanslag op de vrijheid: maar de tijden zijn voorbij, waarin men straffeloos een gevangene *vergeet* en jaren lang in der kerker laat verzuchten en vergaan. (*W. v. h. R.*)

Mengelwerk.

Varia.

's Gravenhage, — *maart.*

In de Noord-Amerikaansche staten, waar men even ijverig streeft naar het invoeren van nuttige nieuwigheden, als men bij ons taai gezet is tot het behoud van oude misbruiken, heeft de electrische telegraphie waarlijk verbazende voortgangen gemaakt. Het wekelijksch uitkomend blad *The New-York Herald* deelde in zijn nommer van 22 januari laatstleden eene kaart mede, waarop de electro-magnetische liniën aangegeven zijn, waarlangs de verschillende provinciën der groote republiek een gestadig verkeer onderhouden. Deze kaart ligt voor mij, en men kan niet anders dan eene aandoening van droefheid en vernedering gevoelen, wanneer men de onvruchtbaarheid onzer regeringen vergelijkt bij de resultaten, welke aan gene zijde der Atlantische zee werden verkregen door de onvermoeide bedrijvigheid van een volk, waarvan iedere schrede gekenmerkt wordt door eene vordering, eene verbetering en eene verovering, hetzij van industriëlen, hetzij van commerciëlen aard.

De ijverige republikeinen hebben vooreerst, twee groote liniën daargesteld, die van het zuiden en die van het noord-westen.

De groote linie van het zuiden (*Southern Atlantic line*) loopt van New-York naar Nieuw-Orleans, over eene uitgestrektheid van 1826 mijlen, en langs 44 steden, waarvan de voornaamste steden zijn: New-York, Philadelphia, Baltimore, Washington, Richmond, Raleigh, Charleston, Savannah, Montgomery, Mobile en New-Orleans.

De groote linie van het noord-westen loopt van New-York naar Buffalo, en van Buffalo naar Montreal, in Canada, noordelijk de boorden van het meer Ontario volgende. Deze linie is 1,020 mijlen lang en raakt 31 steden aan, waarvan de voornaamste zijn: New-York, Albany, Utica, Buffalo, Toronto, Kingston en Montreal.

Wilde men van alle vertakkingen spreken, zoo zou er geen einde aan komen; genoeg zij het, de voornaamste aan te duiden. De eene gaat van Montreal naar Quebec, over Berthier en de Drie Rivieren; zij heeft eene uitgestrektheid van 180 mijlen; de andere loopt van Montreal naar Troy, is 260 mijlen lang en verlevendigt 13 steden, waarvan de voornaamste zijn, Rutland, Burlington, Saint-Albans en Philipsburg.

Oostwaarts heeft de linie van New-York naar Boston, die 237 mijlen lang is, twee vertakkingen: 1o. van Boston naar Portland, 74 mijlen; 2o. van Boston naar Lowell, 26 mijlen.

Na de groote liniën van het zuiden en noordwesten, is de voornaamste die, welke, in het westen, van Philadelphia naar Saint-Louis loopt. Zij heeft eene uitgestrektheid van 800 mijlen en doorloopt 17 steden, waarvan de voornaamste zijn Harrisburg, Pittsburg, Colombus, Cincinnati, Louisville en Saint-Louis.

In slotsom doorloopen de electro-magnetische liniën thans eene uitgestrektheid van 6,880 mijlen. Doch dit is reeds niet meer toereikend voor de menigte van zaken, die dagelijks middelen van snel verkeer vorderen. De Amerikaansche dagbladen kondigen aan, dat er nog draden worden gerigt over eene uitgestrektheid van ongeveer 4000 mijlen, hetgeen binnen kort het bereik der electrische liniën uitbreiden zal tot 10,880 mijlen.

Het gebruik 't welk de Amerikanen reeds maken van den electrischen telegraaf en de voordeelen, welke zij er van oogsten, moeten in ons dommelland fabelachtig schijnen. In zes dagen van den 1sten tot den 6den januari laatstleden, had een blad van New-York negentien ontzaggelijke kolommen van politische en commerciële berigten, zeetijdingen, enz., ontvangen en in het licht gegeven. Die tijdingen, uit alle oorden der republiek afkomstig; uit Boston, uit Cincinnati, uit Nieuw-Orleans, uit Baltimore, hadden 6,002 mijlen afgelegd. Zij behelsden aan het congres gedane rapporten en beurs-bulletins, met mathematische naauwkeurigheid overgebragt.

Als van een onvergelijkelijk wonderstuk, gewaagden de Engelsche dagbladen van het overbrengen, in $2\frac{1}{4}$ uur tijds, der redevoering van koningin VICTORIA, een rede die 700 woorden bevatte, aan welke men nogtans allerlei verkortingen had doen ondergaan. De boodschap (*message*) van den gouverneur van Albany, die 5000 woorden behelst, was niet langer (dan $2\frac{1}{2}$ uur) onder weg gebleven om van Albany in de drukkerijen van New-York te bereiken, die dezelve letterlijk hebben medegedeeld.

Iets wat mede opmerking verdient, is de geringe prijs der electrische berigten in de Vereenigde Staten, vergeleken bij den prijs dier berigten in Engeland. Zoo, bij voorbeeld, kosten twintig woorden van New-York naar Poughkeepsie, een afstand van 89 mijlen, verzonden $37\frac{1}{2}$ cent: terwijl twintig woorden van Londen naar Dover, 88 mijlen mijlen ver, overgebragt, 11 schellingen sterling kosten.

New-York is ten huidigen dage het middenpunt der Unie, naardien er al de telegraphische liniën uitloopen. De andere steden kunnen eenigermate als hare voorsteden worden beschouwd, waarmede zij dagelijks, ieder uur, met de grootste gemakkelijkheid verkeert.

De laatste Amerikaansche dagbladen doorloopende, vond ik in een derzelve eene aanmerking die verklaren kan waarom men aldaar zoo veel groots bewerkstelligt en waarom men bij ons zoo kleingeestig is.

»Het Amerikaansche volk" — zegt het bedoelde dagblad — »bemint, vereert, bevordert met geestdrift en betaalt ruimschoots alle bekwaamheid, alle »talent, alle genie, wier streven bevorderlijk zijn »kan aan de voortgangen, aan den welvaart en aan »den roem der Vereenigde Staten."

Daar derhalve, beloont het land slechts wat *voor het land* wordt gedaan. Wil men bij ons belooningen oogsten, zoo moet men zich bevlijtigen, op wat aan koningen, prinsen en derzelver stoet behaagt.

Welke zijn de personen die men, in de monarchale staten met de meeste eereteekenen of decoratiën rondwandelen ziet? de verdienstelijkste burgers? neen zeker. Het zijn, buiten kijf, degene die het meest persoonlijke, hof- (of lakeiën-) dienst bij koningen en derzelver familie hebben verrigt, die de meeste boodschappen voor hen hebben gedaan, derzelver huwelijken, geboorten en sterfgevallen zijn gaan aankondigen, hen op hunne reisjes hebben vergezeld, enz., enz. De zoodanige dragen soms eene geheele menagerie op hunne borst.

Ingezonden Stukken.

Aan de Redactie.

MIJNHEER !

UEd. is zeker niet onbekend met het Fransche weekblad *le Semeur*. Het bestaat reeds meer dan zestien jaren, en zijne deugdelijkheid en degelijkheid zullen wel bij niemand, die het kent, betwijfeld worden. Het noemt zich *Journal philosophique et littéraire*. Zijn *motto* is, in zinspeling met zijn' titel van *de Zaaijer*, eene *Bijbelspreuk*, of Bijbel*woord*, Math. XIII : 38, »*Le champ, c'est le monde*." Het staat dan ook, voor een deel, op godsdienstig protestantsch terrein, nevens (naar ons inzien ver *boven*) de *Archives du Christianisme*, mede sinds jaren bestaande, en nevens den jongeren *Lien*. Welke partij in het kerkelijke of godsdienstige vooral de beide laatstgenoemden vertegenwoordigen, gaat ons hier nu niet aan. Wáárom we vooral op den eersten hechtten, zal zoodra blijken.

Dat wij ook naar de nos. *dezer* organen, welke de eerste na de februari-gebeurtenissen zouden verschijnen, nieuwsgierig waren, is wel te begrijpen. Dat van den *Lien* zagen we nog niet, en het spijt ons om eene bijzondere reden. (1) De *Archives*, wegkruipende onder haar bepaald schild van *Journal religieux*, neemt de zaken aan als *fait accompli*, *courbant la tête sous la main de Dieu*, en doet overigens niets dan *bidden*, voor de gevallenen en voor de opgeheven, in één woord, voor allen. Dat is nu wel heel liefderijk, heel Christelijk zelfs, zoo 't opregt gemeend is, en 't kan dienen om de *Archives* met alle man goede vrienden te doen blijven; — het kon ons echter niet voldoen.

Maar nu de *Semeur*? . . . Deze opent zijn No: 9, van 1 maart, met een opstel, getiteld : LA FIN DE LA ROYAUTÉ EN FRANCE. Dat artikel is voor ieder, welke zijne bijzondere politieke gevoelens mogen zijn, lezenswaardig ; het is belangrijk, het is opmerkelijk... vooral dáár. Daarom mogen wij er de oplettendheid op vestigen. Daarom verwondert het ons niet, dat ook anderen zulks doen. Maar het verwonderde ons wel een weinig, dat zulks ook geschiedde door het — *Journal de la Haye!* Men zie zijn no. 58, van 8 maart ll. 4e. bl. Doch die verwondering maakte plaats voor ontstemming, toen wij zagen dat het opstel van den *Semeur* dáár *geknot*, *verminkt* was. Het kan te goeder trouw zijn geschied, maar dan is het eene lompe en tevens zonderlinge fout : eene geheele periode weg te laten ! Het *kan* zijn : geijkluidende woorden kunnen den zetter in vergissing brengen, schoon dan nog de corrector niet te verontschuldigen is. We zouden het ook kunnen wijten aan de eenigzins gelijkluidende denkbeelden *débats qui vont s'ouvrir*, en *lutte de principes va s'engager*, want juist daartusschen is de groote uitlating. Ofschoon van die uitlating niet wordt gewaagd, en het artikel *tacite* als *geheel* wordt gegeven, zou toch de omissie met *opzet kunnen* zijn. Ieder, die het uitgelatene leest, moge er het zijne van denken en het naar de mate zijner christelijke liefde aan opzet of vergissing toeschrijven. Hoe het zij, wij achten ons verpligt de lacune te completeren, en alzoo den tekst van den *Semeur* te herstellen. Ziehier wat het *Journal de la Haye* heeft uitgelaten :

»*D'ailleurs, si nous ne sommes pus préparés à la République par nos vertus, nous sommes entraînés vers elle, avec la majeure partie de l'Europe, par une force irrésistible. Les rois eux-mêmes semblent prendre à tâche, presque en tout pays, de discréditer la royauté, comme si les peuples avaient besoin de ce genre de concours pour détacher leurs affections de cette forme de gouvernement. Nous n'avons pas de mission de propagande à remplir auprès d'eux ; la propagande se fera sans nous, si nous savons nous donner des institutions qui, par leur sagesse, se justifient elles-mêmes, et si nous préservons la révolution des excès qui la rendraient odieuse à l'Europe dont les regards sont arrêtés sur nous.*"

Wij hebben nu hierop geen commentaar te maken. Maar wij vragen, waarom die woorden weggemoffeld ? Zijn ze zóó gevaarlijk ? boven het andere van het artikel? Waarom het dan maar niet geheel achterwege gelaten ? of geheel geplaatst, en tevens deugdelijk weerlegd, wat geoordeeld werd teregtwijzing te behoeven ? Wij zien niet in, waarom aan die woorden een gevaarlijke zin zou verbonden zijn : ze kunnen zeer goed worden uitgelegd, en niemand zal ze misduiden, die ze niet opzettelijk *wil* misduiden. En immers het Nederlandsche volk verdient niet zóó miskend, gewantrouwd, beleedigd te worden..... Die wegmoffeling, 't is alweer een van die onhandige (wij kiezen geen te hard woord) streken, waarmede ongeschikte knechten, huurlingen en geene zonen des gezins, de zaak hunner eigen meesters benadeelen, die zij misschien meenen te bevoordeelen; knechten die hunnen meesters tot griefe en tot schaamte moeten zijn — die hun zijn *als rook den oogen en edik den tanden*.

Domine! salvum fac regem? Zie, wij zijn niet katholijk, maar dat is een hoogst gepast, hoogst wijs pauselijk gebeds-voorschrift. Van heeler harte stemmen wij er meê in : *Domine! salvum fac regem!* ook door hem te omringen met ware vrienden, cordate, verstandige, edelgezinde mannen, vrienden des konings en vrienden des volks ; en door van hem te verwijderen alle verwerpelijke vleijers, eigenbelangzoekers en huurlingen. Want wat, in de ure des gevaars, op vleijers en huurlingen te bouwen is, dat leerde een versch, een treffend voorbeeld . . . . Ook door het waarschuwend onderrigt van dat voorbeeld, *Domine! Salvum fac Regem! . . . . et Salvum fac populum!*

(1) De *Lien* heeft aan 't hoofd Ds. ATHANASE COQUEREL, (vroeger te Amsterdam), en *men zegt*, dat *die* de Dominé was, welke bij de demonstratie der bewaarscholen en crêches figureerde.

Advertentiën.

Marktprijzen.

NIJMEGEN, 13 maart 1848.

Hooglandsche Tarwe was heden van *ƒ* 11 à *ƒ* 11½ begeerd, doch weinig te bekomen ; *Inlandsche* werd op ruim vorige prijzen gehouden, doch de vraag zeer beperkt zijnde, is dezelve iets lager verkocht : *ƒ* 8.50 à *ƒ* 10 naar deugd. De invloed van het vochtige weder was vooral op laatstgenoemde soort te bemerken. — *Rogge* werd *ƒ* 6 à *ƒ* 6.30 besteed, doch liep onder de hand terug tot *ƒ* 5.75 à *ƒ* 5.50. — *Gerst* zonder handel. — *Boekweit* slap : *ƒ* 6 à *ƒ* 7. — *Haver* traag afgegaan van *ƒ* 2.50 à *ƒ* 3.10.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 14 Maart 4 El 6 Palm 0 Duim; gew. 70 D. gev 0 D.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.